

Kaitseministeerium
info@kaitseministeerium.ee

Teie 04.03.2024 nr 12-1/24/72
Meie 04.01.2024 nr 1.1-7/395-1

Seisukoht

Muinsuskaitseametit teavitati kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamisest Pärnumaal, Pärnu linna territooriumil. Lisaks on eriplaneeringus välja valitud veel kolm asukohta – kaks piirkonda Ida-Virumaal Lüganuse vallas ja üks piirkond Lääne-Nigula vallas.

Muinsuskaitseamet tutvus algatamise dokumentidega (Pärnu maakond, Pärnu linn. Muistised: Kolme valla piirikivi ID 826:PIM:001; Kolme valla piirikivi ID 826:PIM:005; kalmistu TÜ koha ID: 17342. Teavitus kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamisest. Taotleja: Kaitseministeerium) arheoloogiakomisjoni koosolekul 19.03.2024, protokoll nr 368 ja **otsustas** anda seisukoha:

1. Planeeringualadel Lüganuse ja Lääne-Nigula vallas on seniste andmete põhjal väga väike tõenäosus, et piirkondades leidub arheoloogiline kultuurikiht, sh arheoloogilisi leide või inimluid. Seetõttu ei ole Muinsuskaitseameti hinnangul nendes piirkondades keskkonnamõju hindamise käigus arheoloogilise uuringu läbi viimine esialgu vajalik.
2. Pärnu linna planeeringualale jäävad mittekaitsealused pärandkultuuri objektid Kolme valla piirikivi (ID 826:PIM:001) ja Kolme valla piirikivi (ID 826:PIM:005), millest viimane on seotud ohverdamis- ja ravimispärimusega ning ajalooliste looduslike pühapaikade eksperdinõukogu on teinud ettepaneku võtta kivi riikliku kaitse alla ajaloolise loodusliku pühapaiga liigiga. Planeeringualale jääb lisaks TÜ Arheoloogilise ja pärimusliku kohainfo andmebaasi alusel kalmistu (TÜ koha ID: 17342), kust on teateid luude leidmise kohta. Kahjuks ei ole kalmistu täpne asukoht hetkel selge.
3. Eelnevale tuginedes soovitab Muinsuskaitseamet tööstuspargi planeeringualast välja jätta planeeringuala Pärnu linna territooriumil.
4. Juhul, kui Kaitseministeerium otsustab Pärnu linna territooriumil paikneva planeeringuala kasuks, tuleb keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus teostada arheoloogiline uuring, et täpsustada projektialale jääva mitte kaitse aluse kalmistu asukoht, hinnata kultuurikihi ulatust ja intensiivsust ning võtta kasutusele meetmed kalmistu säilitamiseks ja kaitseks (MuKS § 31 lg 3). Lisaks sellele hinnata eelnimetatud piirikivide säilitamise võimalusi autentses keskkonnas.

Muinsuskaitseamet soovib arheoloogilise uuringu läbi viia kolmes etapis, millest kaks esimest on mõistlik teha keskkonnamõjude hindamise käigus:

- I etapp (arhiiviuuring), et välja selgitada mitte kaitse all oleva arheoloogiapärandi esinemine ning määratleda tegevuskava II etapiks;
- arheoloogilise uuringu II etapp (maastikuleire/eeluuring) näeb ette I etapil kindlaks tehtud muististe kontrolli maastikul ning hindamist, kas muistised ning kaitsealused arheoloogiamälestised jäävad ehitustööde alale ja vajavad arheoloogilisi uuringuid ehitustööde käigus. Sisuliselt on tegu arheoloogiliste eeluuringutega, mille tulemuste alusel saab hinnata edasiste uuringute vajadust, mahtu, metoodikat ja maksumust ning seda, kuhu oleks mõistlik rajatised planeerida, et kahju arheoloogiapärandile, sh väljakaevamistega seotud kulu, oleks minimaalne;
- arheoloogilise uuringu III etapp näeb ette uuringuid (meetodiks arheoloogiline jälgimine, vajadusel arheoloogilised kaevamised) paikades, kus II etapi ehk eeluuringu tulemustel leidub või võib leida arheoloogiline kultuurkiht. III etapp on vajalik vaid siis, kui planeering otsustatakse alal täide viia.

5. Suurte planeeringute koosseisus läbi viidavate arheoloogiliste uuringute I (arhiiviuuringud) ja II (maastikuleire/eeluuringud) etapid aitavad teha kindlaks kavandatava planeeringu alale jääva seni teadmata arheoloogiapärandi ning leida võimalused selle säilitamiseks (nt valida ehitiste asukohad arheoloogiaga aladest eemale

Muinsuskaitseameti otsuse vaidlustamine

Muinsuskaitseameti otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavastegemisest, esitades vaide Muinsuskaitseametile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Terje Luure

Muinsuskaitseameti Pärnumaa nõunik

Pikk 16b, 80010 Pärnu

+372 51973956

terje.luure@muinsuskaitseamet.ee